

Lezen: Efeziërs 5: 21-33 (en tijdens de preek:)

Kerntekst: Efeziërs 5:21

Relaties – 4 – het huwelijk

Lieve mensen,

Welke stelling is volgens jullie meer waar:

Slide   We verwachten te veel van het huwelijk
Of:
                    We verwachten te weinig van het huwelijk

Het is goed als je niet kunt kiezen. Omdat het allebei waar is. Er zijn allerlei trends aan te wijzen. Allerelei analyses en onderzoeken. Allerelei voorbeelden, zowel hoe het niet moet als hoe het wel moet. Bijbelse noties, psychologische adviezen, relationele aspecten, sociaal wenselijke antwoorden.

Je kunt dus eigenlijk ook niet spreken over 'het huwelijk'. Omdat geen relatie gelijk is en geen mens gelijkmatig. Er zijn allerlei fases, allerlei factoren, zoveel verschillende gevallen.

Deze preek is dus ook beperkt. Ik hoop een aantal Bijbelse noties te verweven met ontwikkelingen rondom visie op het huwelijk in de huidige cultuur. En ik hoop dat het aanleiding geeft tot gesprekken in en rondom de gemeente.

Slide   face to face (met afbeelding)

Je bent als mens bedoeld om lief te hebben. Ik vind dat een fijne zin, omdat je als mens zowel onderwerp als lijdend voorwerp kunt zijn. En dat klopt allebei. Toch is het snel uit het lood. Zeker in huwelijksrelaties.

Want het probleem van ons mensen is, dat we vaak in een voor-wat-hoort-wat verhouding leven. En als het huwelijk mij dus niet meer geeft wat ik verlang. Dan raak ik teleurgesteld. De voorbeelden in de media. Van BN-ers. Die voorbeelden doen ons geen goed. En we worden er allemaal door beïnvloed. Alles moet volmaakt zijn. De huwelijksdag, maar ook alle dagen daarna. Jij moet aan je trekken komen. Je zoekt iemand die jou volledig *aanvoelt*. En misschien wat *aanvult*. Maar in ieder geval jou de ruimte geeft om je te ontwikkelen. Als dat niet lukt ga je naar de volgende volmaakte relatie. Nu heeft hij of zij echt de ware gevonden. Voor zolang het duurt. Probleem van deze voorbeelden: we leggen ons ego niet af, maar versterken het juist. En daar gaat het mis.

Beter zou je deze afbeelding kunnen veranderen in deze.

Slide   face to face (met afbeelding, alleen geen wederkerige pijn)

Dit is volgens mij meer Bijbels. Je bent als mens bedoeld om liefde te geven. Zonder de voorwaarde dat je het terug krijgt. In het Grieks is dat prachtig te zien. Je hebt daar 3 woorden voor liefde. Eros, (*slide*) erotiek komt van dat woord, gaat over eisende liefde. Filia, (*slide*) dat is een meer neutrale term. Heterofiel zit dat in. En dan heb je agapè. (*slide*) Dat is gevende liefde. Dan zie je van jezelf af. En zoek je de ander met heel je hart, zonder iets terug te verwachten. Aan het begin van ons hoofdstuk, Efeze 5, staat er drie keer dát woord voor liefde:

Slide   Efeziërs 5 ¹Volg dus het voorbeeld van God, als kinderen die hij liefheeft, ²en ga de weg van de liefde, zoals Christus, die ons heeft liefgehad en zich voor ons gegeven heeft als offer, als een geurige gave voor God.

Jezelf weggeven, dat is wat Jezus gedaan heeft. Dat voorbeeld moeten zowel mannen als vrouwen volgen. Dat is ook de term die gebruikt wordt in 1 Korintiërs 13. En daar gaat het in iedere relatie mis. Helaas. Allereerst omdat we zondige mensen zijn. Ons ego wegcijferen lukt nooit helemaal. En vaak bij lange na niet. Dus we schieten tekort in agapè.

Maar tegelijk worden onze verwachtingen enorm hoog opgepompt, zoals ik al zei. Het moet altijd romantisch, altijd spetterend, altijd fantastisch. Met minder dan de hemel nemen we geen genoegen in onze Westerse cultuur van vandaag. Door de porno die we zien moet seks volmaakt (en dus onecht) zijn. We verwachten veel van onszelf, maar nog meer van onze partner. De Bijbel is veel nuchterder. Als je de relatie van Jezus met zijn bruid ziet. Ja, dan is die van de ene kant wel volmaakt. Maar van onze kant valt het vaak tegen. Toch is zijn doel dat zijn bruid er zo mooi mogelijk op staat. Dat is wat hij wil bereiken. Daar heeft hij zelfs zijn leven voor over. Volmaakt gevende liefde.

Dirk de Wachter, de bekende Belgische psychiater, zei eens: een goed huwelijk is een saai huwelijk. Het kan niet altijd spetteren. Je kunt niet de hemel verwachten. Je bent in veel opzichten vreemden voor elkaar. En er zijn momenten van eenzaamheid. En uiteindelijk is liefhebben en keuze, en geen gevoel alleen. Het is fijn als je er veel bij voelt. Maar op de momenten dat dat er niet is, dan vraagt God trouw en toewijding. Van jezelf afzien en de ander dienen. Een heel mooi voorbeeld vind ik bij Izaak. Dat is een aartsvader die altijd een beetje er bij hangt. Maar hij heeft één van de weinige monogame huwelijken in het begin van het OT. En er staat als Rebekka voor het eerst bij hem komt het volgende: *lezen Genesis 24:62-67.*

En natuurlijk, dat is in de cultuur van uithuwelijking wel vaker. En daar zijn we niet voor. Maar het principe dat hij hier laat zien is wel het principe dat Paulus ons ook weer voorhoudt in het deel dat we lazen. Kies er voor om de ander lief te hebben. Onbaatzuchtig, gevende liefde, zonder terug te verwachten. Je bent bedoeld om lief te hebben. Gevende liefde, daar is een huwelijk sterk van.

Slide   side by side

Je vult elkaar aan. Er zijn dingen die je in je huwelijk voor elkaar oppikt. Dat kunnen allerlei klusjes zijn die je verdeeld hebt. Of die je vanzelfsprekend doet. Je pakt het leven samen aan. Sam Wells noemt voorbeelden als 'de een zet de vuilnis buiten terwijl de ander de vaatwasser uitruimt. De een kiest een mooi muziekje terwijl de ander de tafel dekt. De een ruimt het speelgoed van de kinderen op terwijl de ander verhaaltjes voorleest voor het slapengaan. De een vult de belastingaangifte in terwijl de ander op internet vakanties uitzoekt'. En ga zo maar door. Door die alledaagse taken kun je je liefde voor elkaar bewijzen. In het gewone leven van elke dag.

Belangrijk dat je daarin zorgt en ook voor je laat zorgen. Want het kan zijn dat je voor je gevoel altijd zorgt. En dan kan dat *lijken* op gevende liefde. Maar het kan ook zijn om je ego te strelen. En om dan ook iets terug te verwachten, maar dat verwachten kan bijna eisend zijn dan. Ik sprak onlangs iemand met grote huwelijksproblemen. Niet uit onze gemeente trouwens. Maar deze man zorgt in alles voor zijn vrouw. Altijd maar behagen en dienen. Zo lijkt het. Maar hij raakte er gefrustreerd van. 'Zij lijkt het wel niet op te pikken! Ik ben altijd maar aan het geven en zorgen!' De vraag is dan: kun je

ook dingen aan de ander overlaten? Krijgt zij de ruimte om die dingen te doen die ze graag doet en waarmee ze jou wil dienen? Het is hetzelfde als met Jezus. Je kunt wel altijd dienstbaar willen zijn aan hem. Maar als hij je dan de voeten wil wassen, laat je dat dan toe? Petrus had er moeite mee. Ik soms ook.

Zo gaat Jezus om met zijn bruid. En de andere kant is ook waar. Daar ging het vorige week over. Dat hij dingen aan ons overlaat. Allerlei taken heeft onze Heer in onze handen gelegd. Bijvoorbeeld dat we onze God eren. Dat we goede daden doen en zo de liefde van onze Bruidegom laten zien. Jezus is de almachtige God. Hij kan het allemaal zelf. Maar hij stuurt ons op pad en door zijn Geest inspireert hij ons om onze taken op ons te nemen. We zijn medewerkers van Jezus.

Zo ben je ook in je huwelijk een koppel. Elkaar liefhebben zit ook in het dingen doen. De klussen die er zijn, groot en klein, samen oppakken. Zo vergroot je de liefde voor elkaar. Van alledaagse taken, dingen die moeten, kun je iets maken waardoor je de liefde aan elkaar bewijst. Liefhebben is een werkwoord.

Slide   back to back

Dit zijn de dingen waar de ander niet bij betrokken is. Dingen die je ook zou doen en zou hebben als je *niet* getrouwd was. Toch zijn ze anders, omdat je wel getrouwd bent. Als het goed gaat is ook dit een manier om elkaar liefde te tonen. Je komt thuis met verhalen. Je geniet van de ontwikkeling van die ander. Bent trots op wat hij of zij bereikt. Je neemt ruimte en tijd om met je eigen vrienden of vriendinnen af te spreken. Of met collega's te borrelen. Dat doe je onafhankelijk. En toch draag je je huwelijkspartner mee in je hart. En je doet niets wat je huwelijk kan schaden.

Dat laatste is echt belangrijk. Om daar alert op te zijn. Want daar kan het snel mis gaan. Dit aspect kan jou ook loszingen uit je relatie. Omdat je te veel opgaat in je eigen dingen en je eigen ontwikkeling. Zodra jouw ego de boventoon gaat voeren kan het misgaan. En dit is dus een spannende kant aan je huwelijk. Toch kun je niet zonder deze kant. Het wezenlijke van back to back is dat je vanuit je huwelijk tot zegen kunt zijn. De zegen van de stabiele relatie die je thuis hebt maakt, dat je liefde de wereld in kan brengen. Dat je toegewijd je taken kan doen. Omdat je je geruggesteund voelt door de ander.

En het kan ook leven brengen in je huwelijk en in je leven los van elkaar. Deze kant is als het ware de poort naar buiten en naar binnen. Het is verrijkend om vanuit je eigen leven ervaringen en verhalen in je gezin binnen te brengen. Een andere kant vanuit je gezin ervaringen en verhalen met je mee te dragen als je er op uit gaat. Hier kan je je eigen interesses hebben zonder dat die verwijderend werken. Hier kan je huwelijk tot zegen zijn van anderen.

Slide   balans geeft ruimte

Bij een goed huwelijk zijn deze drie aspecten in evenwicht. Helaas lees je in ieder boek over het huwelijk: zo in balans wordt het nooit helemaal. Door onze zondige ik-gerichtheid schort er altijd wel wat aan. En per fase van je leven krijgt het een meer nadruk dan het ander. Aan het begin van je huwelijk zal face to face meer nadruk krijgen. Als er kinderen komen zit je vaak vooral in het tweede. En in een wat later stadium komt er meer ruimte voor het derde.

Toch is het belangrijk tussendoor soms de balans op te maken. Omdat je huwelijk soms te gesloten kan zijn. Zodat er geen ruimte is voor anderen. Of omdat je huwelijk soms te veel opgaat in het zorgen dat alle taken goed uitgevoerd worden. Maar de passie is er wat uit. En back to back kan soms ook een vlucht worden. Waar de basis in je huwelijk steeds zwakker wordt.

Waar balans is, daar is ruimte. Ook voor mensen die niet gehuwd zijn. Gezinnen kunnen op deze manier veel betekenen. Voor de gezinsleden. Maar van daar uit is er liefde over om ook anderen te kunnen ontvangen. Ik vind het hier in Centrum best wel bijzonder. Hoe veel gezinnen en huwelijken die balans vinden. Ik zie gemeenten waar de deuren van de gezinnen en de families dicht gaan. Waar face to face en side by side zoveel nadruk krijgen. Dat je als mens zonder vaste relatie in de kou komt te staan in de gemeente. Daarover gaat het onder andere volgende week. Een mooie tekst is dan deze:

Slide   1 Korintiërs 7 ²⁹Wat ik bedoel, broeders en zusters, is dat er maar weinig tijd rest. Laat daarom ieder die een vrouw heeft zo leven dat het hem niet in beslag neemt,³⁰ieder die verdriet heeft zo dat hij er niet door wordt beheerst, ieder die vreugde voelt zo dat hij er niet in opgaat, ieder die bezit verwerft alsof het niet zijn eigendom is, ³¹ieder die in deze wereld leeft alsof ze voor hem niet meer van belang is. Want de wereld die wij kennen gaat ten onder.

Je niet in beslag laten nemen door je huwelijk. Zelfs je huwelijk is niet van jou, maar bedoeld om tot zegen te zijn. Vandaar dat alle drie de aspecten van belang zijn.

Tenslotte:

Slide   Jezus en de gemeente

Wat ik hier gezegd heb, dat is natuurlijk een ideaalplaatje. En nogmaals: dat halen we geen van allen. Daarom is het juist zo mooi dat Paulus het huwelijk vergelijkt met de relatie van Jezus met de gemeente. Juist in de gemeente krijgt gebrokenheid een plek. Is er ruimte om te falen. Is er vergeving. En gaan soms dingen stuk.

Er zijn huwelijken die niet goed gaan. Sommigen van ons zijn gescheiden. Voelen misschien dat ze gefaald hebben. Of zijn slachtoffer van het ego van de ander. Voor al die mensen is er in ieder geval plek in de relatie van Jezus met de gemeente.

Straks vieren we avondmaal. We zijn allemaal afhankelijk van de liefde van Jezus Christus. En of we nu getrouwd zijn of niet. Of geweest. Hoe onze relaties ook zijn. Jij mag in ieder geval een plek hebben in het hart van de Bruidegom. En dat is waar we uiteindelijk allemaal ons heil van verwachten.

Amen

Slide   Punten voor de bespreking:

- Als wij een al te romantisch en idealistisch beeld van het huwelijk hebben, dan onderschatten we de invloed van de zonde op het menselijk leven. Als

we een al te pessimistisch en cynisch beeld van het huwelijk hebben, dan begrijpen we de goddelijke oorsprong er van niet. (Tim Keller)

- Een goed huwelijk is een saai huwelijk (en andersom). Zie ook: <https://cip.nl/69801-profetische-woorden-van-psiater-dirk-de-wachter-we-zijn-te-veel-geobsedeerd-met-geluk>
- Je moet je in alle relaties niet druk maken om wat je ontvangt, maar je inzetten in wat je geeft.